

Debatt og kronikkredaktør Hilde Sandvik

debatt@bt.no – telefaks 55 21 37 65 – telefon 55 21 46 08 (10.00-12.00)

Hovedinnlegg: 3500 tegn inkl. mellomrom. Legg ved portrettfoto. Innlegg: 1800 tegn inkl. mellomrom

Grusomhet

I spalten «bak nyhetene» 04.07. skriver journalist Atle Skjærstad om de terroraksjonene i Storbritannia nylig. Han presterer i denne sammenheng å beskrive disse aksjonene som «noen av de mest grusomme og menneskefiendtlige handlingene verden har sett». Jeg skal ikke benekte at forsøk på å utløse bomber mot sivile områder er en fæl ting å gjøre, men her synes jeg Skjærstad tar litt hardt i. Det er tross alt snakk om folk som forsøker å drive en krig, riktignok en skitten en, men like fullt en krig utløst av vestlig militært nærvær i og økonomisk utbytting av deres hjemregioner. Hva med opiumstrafikken brite- ne drev i Kina, med gudene vet hvor mange tapte menneskeliv og elendighet som konsekvens? Hva med Belgisk Kongo, eller den systematiske utryddelsen av indianere i Sør-Amerika? Hva med den transatlantiske slavehandelen? Har Skjærstad noensinne hørt om hvordan tasmanerne ble utryddet av britiske soldater som gikk manngard over øyen og skjøt alt som beveget seg? Eller hvorfor ikke tvangssterilisering og lobotomering av taterne her i landet, som nok er kjent for de fleste? Dette var virkelige grusomheter, utført av ren rasisme og/eller profittjag, og Skjærstad viser liten respekt for de lidelser vår sivilisasjon har vært ansvarlig for når han er så uforsiktig med superlativene som i dette tilfellet.

TERJE SANDER

Skivebom?

Knut Lindtner skriver et innlegg om kirkens eiendomsforvaltning i BT 29. juni med tittelen «Glupsk kirke?» Han reagerer på at noen mener at kirkens eiendomsforvaltning er umoralsk. Og trekker den konklusjon at da er selve markedsøkonomien umoralsk. Han synes det er greit å få demonstrert markedsøkonomiens manglende moral gjennom kirkens praksis. Det er som å si at en stein er umoralsk fordi den er blitt brukt til å slå et menneske. Det er ikke steinen, men hånden som fører steinen, som har de moralske vurderinger knyttet til seg. Aktørene i markedet kan være både moralske og umoralske. Markedet og dets økonomiske realiteter bare er der. Det er òg fullt mulig at kirkens eiendoms salg kan oppfattes som noe man ikke ville forvente fra den kanten. Like lite som man ville forvente at en amerikansk investor ønsker å gi 244 milliarder til samfunnsnyttige formål. Men begge deler synes å være realiteter.

OLE FJELL

Artsdatabankens svartelister roter med begrepene.

Leker miljøpoliti

DEBATT

Ole Torrissen, seniorforsker
Havforskningsinstituttet

ARTSDATABANKEN la i forrige måneden frem «Norsk svarteliste 2007». Målsettingen har her vært å gi en mest mulig oppdatert oversikt over fremmede arter som er påvist i Norge, og å utvikle en metode som gjør det mulig å gjennomføre økologiske risikovurderinger av disse. Mange av oss trodde ikke være egne øyne da vi så at *Salmo salar* (laks) sto på denne listen over arter som har en høy risiko for å gi store negative økologiske konsekvenser. Rett nok står det presisert oppdrettslaks som norsk navn, men rømt oppdrettslaks krysser seg med villaks og gir avkom som igjen kan formere seg. Biologisk sett er det derfor ingen tvil om at Namsenlaks, oppdrettslaks eller Vosolaks er samme art. Den største økologiske utfordringen med oppdrett av laks er faktisk at oppdrettslaks er samme art som villaks, og at det derfor får uheldige konsekvenser når de formerer seg og oppdrettslaks påvirker ville laksestammer genetisk.

FORKLARINGEN LIGGER i at Artsdatabanken har en annen definisjon av art enn det som er den biologiske. Artsdatabanken har valgt å bruke begrepet art om art pluss underarter og lavere takson (stammer, populasjoner og lignende) som lever utenfor sitt naturlige utbredelsesområde og spredningspotensial. Altså en «fremmed art» i Artsdatabanken er altså noe helt annet enn en fremmed art i en biologisk forstand

Artsdatabanken har funnet 2483 fremmede arter i Norge, og da har de ikke tatt med husdy-

FARLIG? Norsk oppdrettslaks er svartelistet av Artsdatabanken. De overser det vesentlige poenget at oppdrettslaksen først utgjør en fare når den blander seg med villaksen.

ARKIVFOTO: THOR BRØDRESKIFT

Vi trodde ikke våre egne øyne da vi så at laks sto på listen over arter som har en høy risiko for å gi store negative økologiske konsekvenser

rene våre eller kjæledyr. Her mangler igjen Artsdatabanken evne eller vilje til å følge egne

prinsipper. Det er ikke en konsekvent bruk av definisjoner når oppdrettslaks og regnbueørret

er med på svartelisten mens verken sau eller katt er inkludert? Alle fire artene er husdyr eller kjæledyr som til tider lever en «vill» tilværelse. Eller hva med rein? De aller fleste norske villreinstammer er forvillet tamrein, og burde, om en skulle følge Artsdatabankens definisjoner, derfor også fått sin plass på svartelisten.

VÅRE HJEM, HAGER og parker prydes av importerte planter, noen av dem også genmodifiserte. Det gis landbruksstøtte til planting av gran på Vestlandet og i Nord-Norge, og gran er som kjent en fremmed art på den norske vestkysten. Artsdatabanken inkluderer ikke arter definert som kulturplanter.

Vi fyller våre mager med produkter merket «Godt Norsk», men ikke ett eneste av de planterprodukter eller dyr det norske landbruket produserer har sin opprinnelse i norsk natur. All norsk landbruksproduksjon er altså basert på fremmede arter. De eneste matvarene vi spiser som er stedeigne og norske er fisk og fiskeprodukter.

NÅR ARTEN HOMO SAPIENS (det tenkende menneske) slutter å tenke og blander politikk og fag blir det lett et uforståelig rot. De faglig dokumentert at rømt oppdrettslaks representerer en fare for ville laksestammer, og at det må settes inn store tiltak for å begrense rømmingen. Det er det en generell enighet om. Det tjener derimot ikke saken at Artsdatabanken leker miljøpoliti og ikke bruker biologiske prinsipper når de vurderer hvilke arter som skal på svartelisten og hvilke økologiske konsekvenser disse har.

Spørsmål til Linstow og Wilhelmsen

DEBATT

Av Jon Geir Høyesteren og Alf-Inge Jansen

BEGRENSET SPALTEPLASS forhindrer oss fra å ta fatt i det ensidige og usaklige innlegget som Linstows direktører Bård Løvås og Tore Bjørke fikk trykt som kronikk i BT 29.05.07.

Linstows ensidige fremstilling understrekes ved selve utgangspunktet: Linstow aksepterer ikke den reguleringsplanen som bystyret enstemmig vedtok. De to direktører nevner ikke at Linstow trakk kravet om innløsning først etter at formannskapet hadde krevd at innløsningssummen skulle fastsettes ved rettslig skjønn, og - som kommuneadvokaten skriver i Notat av 13.03.07 - på et tidspunkt da tomteverdiestatning rettslig sett fremsto som lite sannsynlig

LINSTOW OG WILHELMSSEN har lyk-

kes et godt stykke på vei: Det forhold at byrådsleder Mæland på egen hånd opphevet det forrige byrådets vedtak om å starte forberedelsene til ekspropriasjon *endret kommunens forhold til Wilhelmsen*: Fra å være i den situasjon at han måtte svare på og forholde seg til ekspropriasjon kunne Wilhelmsen konsentrere seg om å planlegge for omregulering og forhandlinger med kommunen. Fra å drive saken mot og gjennom ekspropriasjon kom kommunen i den posisjon at den skulle forholde seg til *Wilhelmsens* utspill.

ALVORET I SÆRBEHANDLINGEN understrekes ved at Wilhelmsens folk gjennom byrådets manøvrer har klart å påvirke kommunens saksbehandling. Ifølge referatet fra oppstartsmøtet 06.07.04 markerte kommunens representanter (fagadministrasjonens ansat-

te) at de ikke anbefalte oppstart av planarbeidet bl.a. fordi deler av området var regulert til friområde. Da de også gikk inn for at «Arealbruksspørsmålet bør legges frem som privat reguleringsforslag for det faste utvalget for plan-saker etter § 30 i plan- og bygningsloven», var reaksjonen fra Linstows representant: «Forslagsstiller ønsker imidlertid ikke dette. Da de føler de allerede har fått avklaring gjennom kontakt med byrådet.»

VED Å PÅBEROPE seg en avklaring hos byrådet unngikk Linstow at det bystyrevalgte faste planutvalget ble orientert om og involvert i saken. Slik ble saken fortsatt holdt i den innerste krets i byrådet.

Det foreligger ingen sak i byrådet, intet vedtak og heller ikke noen offentlig tilgjengelig protokoll om en slik avklaring. Vi ber

FAKSIMILE FRA BT 29.05.07

direktørene Bård Løvås og Tore Bjørke i Linstow AS om å svare på følgende: Hva gikk denne avklaringen ut på, når ble den gitt og av hvem?